

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด ฯ

หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๑๐

• เข้าใจ

• เข้าถึง

• พัฒนา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการพัฒนาตามศาสตร์พระราชาและตำราแม่ฟ้าหลวง
๒. เพื่อให้สามารถทำแผนการดำเนินการโครงการและนำองค์ความรู้กลับไปปฏิบัติได้จริง

ระยะเวลาหลักสูตร

- ๕ วัน ๔ คืน
ระหว่างวันที่ ๔ – ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกล้วย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพิจิตร
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลร่มเย็น อำเภอเขียงคำ จังหวัดพิจิตร
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลกุชชี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพิจิตร
๔. เทศบาลตำบลสบง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพิจิตร

องค์ประกอบผู้เข้าร่วม

- ตัวแทนอำเภอ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตัวแทนท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และตัวแทนชาวบ้าน

จัดทำ/รวบรวมโดย

สำนักงานประสานกิจการขยายผลโครงการร้อยใจรักฯ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และมูลนิธิรากแก้ว

สำนักงานประสานกิจการขยายผลโครงการร้อยใจรักซ์ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และมูลนิธิรากแก้ว ได้กำหนดการจัดการฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้ แนวพระราชดำรินในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๑๐ ณ อุทยาน แห่งชาติภูซาง ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ระหว่างวันที่ ๔ – ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน มีผู้เข้า อบรมและฝึกปฏิบัติ จำนวน ๔ อปท. (องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกล้วย องค์การบริหารส่วนตำบลร่มเย็น องค์การบริหารส่วน ตำบลภูซาง เทศบาลตำบลสบง) ในแต่ละวันมีการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

วันจันทร์ ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (ภาคเช้า - เที่ยง)

วันนี้เป็นวันแรกของการอบรมและฝึกปฏิบัติจริงฯ ระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน ณ อุทยานแห่งชาติภูซาง ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผู้เข้าร่วมอบรมจาก ๔ อปท. เดินทางมาถึงและลงทะเบียน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรม ทั้งหมด ๘๗ คน

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ และรักษาการ เลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว ชี้แจงความเป็นมาและการ ปฏิบัติงานของการขยายผลโครงการร้อยใจรักซ์ ที่นำแนวทาง ของศาสตร์พระราชามาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเน้นย้ำถึง จุดประสงค์ของการปฏิบัติงานว่า “ทำอะไร ทำเพื่อใคร และ ใครได้รับผลประโยชน์”

นายพิชิต ยาละ ผู้จัดการโครงการพิเศษ มูลนิธิแม่ ฟ้าหลวง เริ่มกระบวนการสร้างความเข้าใจหลักการแนวคิดการ พัฒนาเชิงพื้นที่ (นวด/น้อม/นำ) ตามศาสตร์พระราชา โดยเน้น ย้ำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญนำไปสู่ กระบวนการทำโครงการ ที่จะต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่า “ทำแล้ว ชาวบ้านได้อะไร” และการแก้ปัญหาต้องแก้ด้วยปัญญา จากนั้นจึงนำเข้าสู่การชมสื่อวีดิทัศน์ “เศรษฐกิจพอเพียง จำ ได้ไหม ในหลวง ทรงอธิบาย ๑๕ นาที” เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความหมายที่แท้จริงของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง”

หลักจากนั้นชมสื่อบทวิทยุทัศน์ "คนเปลี่ยนโลก" โดย หม่อมราชวงศ์คัตติยา ดิศกุล ประธานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ สถาบันปิดทองฯ และมูลนิธิรากแก้ว ได้มากระตุกต่อมคิด ให้เห็นถึงปัญหาสำคัญของคนไทย คือ ปัญหาเรื่องน้ำ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้คนจำนวนมาก โดยอธิบายให้เห็นว่า เมื่อไม่มีน้ำอุปโภคบริโภคแล้ว จะทำให้ไม่สามารถทำมาหากินได้ จึงเกิดการย้ายถิ่น เข้าเมือง เพื่อหางานทำ การจะแก้ปัญหานี้ได้ต้องเริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนที่สำนาคาน (อุปนิสัยที่ติดตัวมาแต่กำเนิด) ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต จะนำไปสู่การมีวินัย ทำอะไรไม่ฉาบฉวย และซน ทั้งหมดนี้จะแก้ไขได้ด้วยการแก้ปัญหาที่ความคิดของตนเองก่อน

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันปิดทองฯ ได้เรียนชี้แจงความเป็นมา การปฏิบัติงานของการขยายผลโครงการร้อยใจรักฯ และเป้าหมายของจังหวัดพะเยาให้รับทราบ

นายกมล เชียงวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เป็นประธานกล่าวเปิด การฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๑๐ และเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ

แนวทางการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ จังหวัดพะเยา

นายกมล เชียงวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา เสนอแนวทางการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ จังหวัดพะเยา ดังนี้

๑. ให้หลักในการทำงานไว้ว่า **“จริงใจ ตั้งใจ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม”** ในฐานะที่ทางจังหวัดเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนโครงการขยายผลฯ จึงมีหลักคิดในการทำงาน โดยการเข้าไปหาปัญหาของชาวบ้าน เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาได้ตรงจุด

๒. **หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนโครงการ**ภายใต้การปฏิบัติงานของจังหวัดพะเยา จึงเริ่มต้นด้วยการสังเคราะห์งานที่จะทำให้เข้ากับกรอบของทางราชการ และทำการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดแผนงาน จำแนกออกเป็นโครงการ และดำเนินกิจกรรมต่อไป ซึ่งจะต้องรู้เป้าหมาย และเงื่อนไข ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

๓. จังหวัดได้วางแผนการปฏิบัติงาน โดยเขียนแผนงานในรูปแบบของ Fishbone Diagram การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ การเขียนแผนผังนี้ เป็นตัวกำหนดแนวทางในการทำงาน

เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลทั่วไป โดยจะต้องทราบที่มาของโครงการ ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เป็นการนำเอาการพัฒนาทางเลือก (Alternative Development) ด้วยศาสตร์พระราชามาพัฒนาพื้นที่ มีแผนงาน เป็นแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ชายแดนภาคเหนือ แบบเบ็ดเสร็จ (๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ในพื้นที่เป้าหมาย ๔ จังหวัด (เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา มาฮ่องสอน) ๑๙ อำเภอ ๓๓ ตำบล ๔๗ หมู่บ้าน กำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง เริ่มต้นจาก นายอำเภอ มีหน้าที่เป็นหลัก อำนาจการและแก้ไข ปลัดตำบล เป็นตัวแทนนายอำเภอ ให้ข้อเสนอแนะ Mr. AD พัฒนาการอำเภอ มีหน้าที่ เข้าร่วมและให้การสนับสนุน ผู้บริหาร อปท. มีหน้าที่ สนับสนุน จนท.และงบประมาณ ที่เกิดจากแผนงานโครงการที่ได้รับมาจากชุมชน และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ การขยายผลโครงการฯ เริ่มต้น **อบรมเจ้าหน้าที่รวม ๑๐๗ คน** (ระยะเวลา ๑๖ วัน ๑๕ คืน) ผู้เข้าอบรม คือ Mr.AD๑ ข้าราชการ ตำบลละ ๑ คน (รวม ๓๓ คน) Mr.AD๒ อาสาสมัครพัฒนาทางเลือก ตำบลละ ๑ คน (รวม ๓๓ คน) และ Mr.AD๓ หัวหน้าชุดทหารพัฒนา (รวม ๓๙ คน) **อบรมราษฎร** อบรมระดับตำบล ตำบลละ ๖๐ คน (รวม ๑,๙๘๐ คน) (ระยะเวลา ๑ วัน ๑ คืน) ฝึกปฏิบัติการระดับตำบลละ ๒๐ คน (รวม ๖๖๐ คน) (ระยะเวลา ๕ วัน ๔ คืน)

แนวทางการปฏิบัติการ/การจัดการข้อมูล มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นราษฎรในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไข คือ ใช้องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริเป็นแนวคิดหลักในการดำเนินการ และวางคอนเซปต์ (concept) คือ การตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของราษฎร เงื่อนไข และคอนเซปต์ (concept) จะนำไปสู่แผนงานโครงการ คือ การค้นหาปัญหาความต้องการของราษฎร ผลงาน ปัญหาความต้องการของราษฎร ที่ได้รับการตอบสนอง การปฏิบัติงานนี้จะมีการนำองค์ความรู้ 6 มิติ ตามแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน 23 ข้อ หลักการเข้าใจเข้าถึง พัฒนา โดยประยุกต์ใช้กับความรู้สากล “พัฒนาที่หมู่บ้าน โดยสอดคล้องกับภูมิสังคม” มีที่มาจาก สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. แนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามแนวทางพระราชดำริ. พิมพ์ดีการพิมพ์, 2557. (เนื่องจากท่านจำเริญ ได้ส่งข้อมูลการขยายผลโครงการฯ ไปให้ท่านผู้ว่าฯ ท่านจึงนำมาจัดทำเป็น Fish bone diagram)

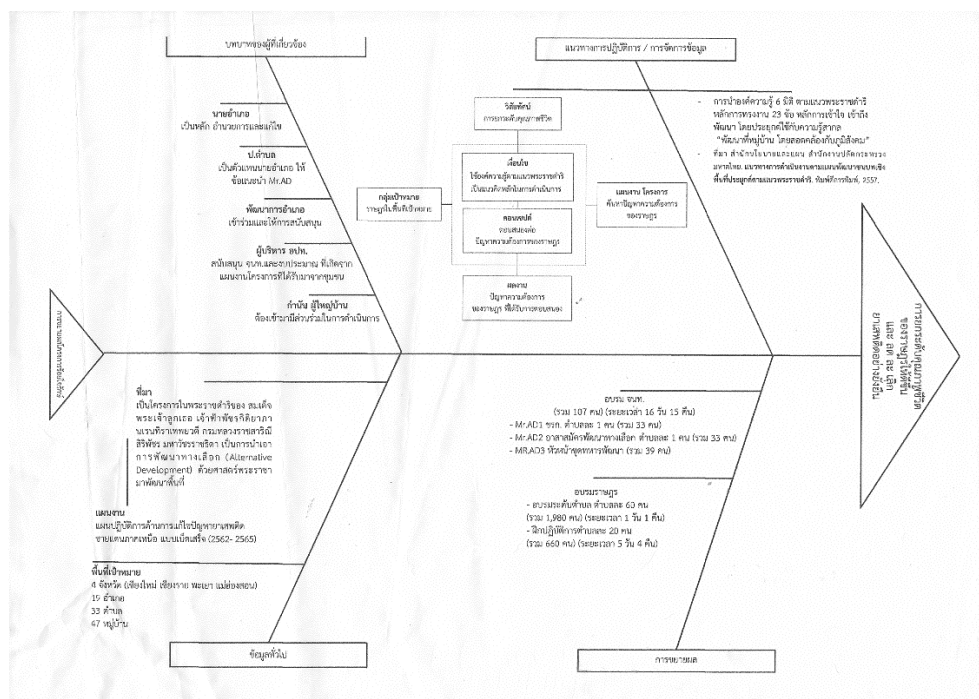

3D

ตามแนวคิดของ Professor. Dipak C. Jain

๒ Define ➡ ทำภาพฝันให้ชัดเจน กำหนดแนวทางในการทำงานว่าจะทำอะไร ในแต่ละแนวทาง มีวิธีการทำอะไร หน่วยงานไหนรับผิดชอบ มอบหมายงานออกไปให้เขียนโครงการ ซึ่งจะสอดคล้องกับภาพฝัน (Dream)

๓ Drive ⇒ การขับเคลื่อนด้วยการเขียนและเสนอโครงการ

ครอบครัวได้ หลายคนจึงหันไปพึ่งพายาเสพติด ไม่ว่าจะเป็น
การเสพ การค้า เป็นต้น

การดำเนินการขยายผลโครงการร้อยใจรักฯ ทำให้เห็นถึงการร่วมมือกันของหลายภาคส่วน ที่นำการพัฒนาทางเลือกมาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

จุดที่ ๑ บ้านคอดยาว มีผู้เข้าร่วมประเมินศักยภาพ ๑๖ คน นำเสนอศักยภาพชุมชน โดยพบปัญหาเร่งด่วนอยู่ในมิติของป่า น้ำ ปศุสัตว์ แต่ในหมู่บ้านไม่มีป่า ปัญหาเร่งด่วนจึงอยู่ในมิติของน้ำ เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

หลังจากผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ได้กล่าวเปิดการอบรมแล้ว **นายพิชิต ยาละ** ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาตามแนวทางของตำราแม่ฟ้าหลวง ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “ความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ตามภูมิสังคม” ด้วยกระบวนการพัฒนาและศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมาตรการปลูกคน น้ำ สัตว์ และป่า คือ “อย่ารอภาครัฐ ต้องพึ่งพาตนเองก่อน” ด้วยการทำ...ทำอะไร คือ “ฟัง สังเกต ถาม ใส่ใจ และใช้เวลา” ผวนกเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ ๖ มิติ ในขณะที่ชุมชนจะต้องมี ๕ ร่วม คือ “ร่วมเดิน ร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมปรึกษา และร่วมวางแผน” เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายอย่างเป็นระบบ และชมวิถีทัศน์จากบทเพลง “รักพอ...ไม่มีวันพอเพียง” เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เกิดความรู้สึกร่วมไปกับการนั่งฟัง พร้อมทั้งให้แนวคิดจากการทรงงานของสมเด็จพระเจ้า

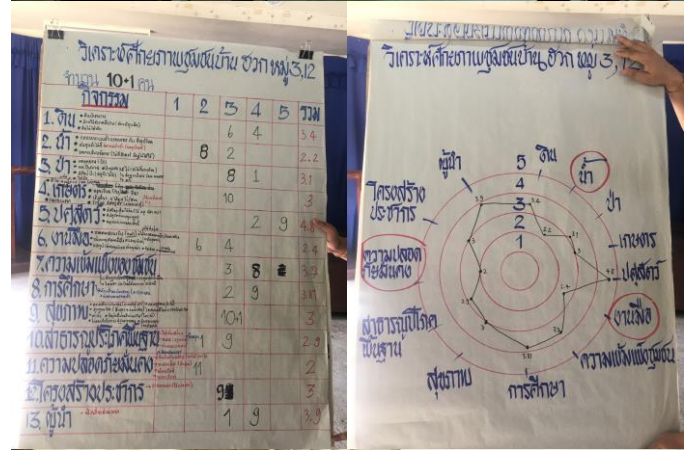
ภาคบ่าย - เย็น

ภาคบ่ายของวันนี้ ดำเนินกิจกรรมในกระบวนการประเมินศักยภาพของพื้นที่และการคิดวิเคราะห์ปัญหาชุมชน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามบริบทภูมิสังคม จำนวน ๔ หมู่บ้าน แยกเป็นฐานตามจุดต่าง ๆ บริเวณศาลาห้องประชุมภูซาง ๒ อุทยานแห่งชาติภูซาง เมื่อแต่ละหมู่บ้านได้ประเมินศักยภาพของแต่ละพื้นที่ จะต้องนำเสนอผลการประเมินศักยภาพต่อไป

จุดที่ ๒ บ้านประชาภักดี มีผู้เข้าร่วมประเมินศักยภาพ ๑๘ คน นำเสนอศักยภาพชุมชน โดยพบปัญหาเร่งด่วน คือ เรื่องน้ำ เนื่องจากชุมชนมีการขยายตัว ทำให้น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้

จุดที่ ๓ บ้านฮวก มีผู้เข้าร่วมประเมินศักยภาพ ๑๑ คน นำเสนอศักยภาพชุมชน โดยพบปัญหาเร่งด่วน คือ เรื่องน้ำ เนื่องจากไม่มีต้นทุนน้ำ ขาดการบริหารจัดการ

จุดที่ ๔ บ้านหลาย มีผู้เข้าร่วมประเมินศักยภาพ ๒๖ คน นำเสนอศักยภาพชุมชน โดยพบปัญหาเร่งด่วนอยู่ในมิติของการเกษตรน้ำ และสาธารณูปโภคพื้นฐาน จากการประเมินศักยภาพชุมชน พบปัญหาเร่งด่วนที่ควรดำเนินการแก้ไขก่อน คือ เรื่องน้ำ เนื่องจากขาดน้ำอุปโภค ที่มีสาเหตุมาจากคุณภาพน้ำที่ไม่ดี

วันอังคาร ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (ภาคเช้า - ภาคบ่าย)

วันนี้เป็นกิจกรรมการอบรมวันที่ ๒ ของหลักสูตรการฝึกปฏิบัติจริง ๑ เริ่มกิจกรรมตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ด้วยการลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหา ๒ อำเภอ ๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๔ หมู่บ้าน เพื่อหาประเด็นปัญหา/โครงการเร่งด่วน Quick Win เบื้องต้น โดยมีผู้นำ

ผู้เกี่ยวข้องของแต่ละหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ ร่วมลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหา ผลการลงพื้นที่สรุปได้ดังนี้

๑. บ้านคอดยาว หมู่ที่ ๘ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกล้วย อำเภอกงหรา จังหวัดพะเยา นำโดย รองนายกอบต. ปลัดอบต. ผู้ใหญ่บ้าน นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ผอ.กองช่าง AD๑ AD๒ และเจ้าหน้าที่ขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ รวมทั้งสิ้น ๒๑ คน ลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหาสรุปผลการลงพื้นที่ได้ดังนี้

๑) ผู้ใหญ่บ้าน AD๑ AD๒ และ เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้ชี้แจง สร้างความเข้าใจโครงการให้ชาวบ้านอีกครั้ง โดยเน้นในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำ

๒) มีการประชาคมสอบถามมติชาวบ้านเพื่อทำโครงการเร่งด่วน ชาวบ้านจำนวน ๗๓ คน จาก ๘๙ คน มีมติเห็นชอบให้จัดทำโครงการ (คิดเป็นร้อยละ ๘๒)

๓) โครงการเร่งด่วน คือ “โครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านแบบบาดาล บ.คอดยาว หมู่ ๑๐” โดยกิจกรรมมีดังนี้

(๑) เจาะบาดาล

(๒) สูบน้ำด้วยระบบโซลาเซลล์

(๓) ติดตั้งระบบกรองน้ำ

(๔) สร้างถังพักน้ำ

(๕) สร้างถังส่งน้ำหอคอยสูง ๑๐ เมตร

(๖) วางระบบท่อหลักทั้งหมู่บ้าน

๔) จุดทำโครงการอยู่ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์

๕) แผนการดำเนินงานต่อไป คือ ช่างจัดทำ พร.๔ และ พร.๕ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนเตรียมโครงการ

ข้อสรุปในการจัดทำโครงการเร่งด่วนให้กับหมู่บ้านที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันจากห้วยแม่สา มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๒๙ คน นำโดย นายรุ่งทวี แก้วคำปา ปลัดอำเภอเชียงคำ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๓, ๖, ๗, ๑๗ และ ๒๑ รวมไปถึงอุทยาน นายช่าง อบต.และชาวบ้าน

ปัญหาที่พบหลักๆ คือ น้ำไม่เพียงพอต่อการใช้อุปโภคบริโภค และไม่สะอาด โดยทางอุทยานได้แจ้งเพิ่มเติมว่า จุดต้นน้ำไม่ได้อยู่ในเขตอุทยาน สามารถดำเนินโครงการได้ทางชุมชนร่วมกับนายช่างจึงได้เสนอโครงการสร้างฝายหินก่อเพื่อยกระดับน้ำและปรับปรุงระบบส่งน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีการดูแบบร่างฝายจากทีมช่างของ อบต.ร่วมกับชาวบ้านเพื่อที่จะนำเสนอกับทางชลประทานในครั้งถัดไป

๒. บ้านประชาภักดี หมู่ที่ ๑๓ องค์การบริหารส่วนตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เวลา ๐๙.๓๐ น. เจ้าหน้าที่โครงการขยายผลร้อยใจรักฯ ได้ลงพื้นที่วางแผนและสร้างความเข้าใจ ในส่วนของระบบส่งน้ำและฝายของห้วยแม่บ้านห้วยปุม ร่วมกับ จนท.อุทยาน นายช่าง อบต. ร่มเย็น และชาวบ้าน โดยได้สำรวจต้นน้ำ คือ ห้วยเหี้ย และห้วยปุม พบปัญหาหน้าฝายเกิดการทับถมกันของดินทราย ชาวบ้านจึงเสนอการทำการขุดลอกหน้าฝาย/ซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำที่ใช้มานานจนแตกพังมาซ่อมแซมใหม่ เพื่อไปยังแท่งกักน้ำที่ ๑ และ ๒

เวลา ๑๓.๓๐ น. จนท.ขยายผลโครงการร้อยใจรักฯ ลงพื้นที่บ้านประชาภักดี หมู่ ๑๓ เพื่อทำความเข้าใจและหา

แผนการดำเนินงานต่อไป คือ นายช่างคอนเฟิร์ม (confirm) โครงการ quick win และสร้างความเข้าใจและรายละเอียดการปรับปรุงฝายให้ชาวบ้าน

๓) การตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำของหมู่บ้าน
ในพื้นที่หมู่ ๓ และ ๑๒

แผนการดำเนินงานต่อไป คือ ช่าง อบต.ประมาณ
การงบประมาณและออกแบบ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
เข้ารับการฝึกอบรมและปฏิบัติจริงฯ ในวันที่ ๗ พ.ย. ๖๒

๔. บ้านหลาย หมู่ที่ ๙ เทศบาลตำบลสบง อำเภอกุ
ราช จังหวัดพะเยา คณะผู้นำท้องถิ่น คณะทำงานทุก
หมู่บ้าน พี่น้องบ้านหลาย กองเลขาฯ และเจ้าหน้าที่ขยายผล

๓. บ้านฮวก หมู่ที่ ๓ และหมู่ ๑๒ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา นำโดย นายก
อบต. กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รองปลัด อบต. AD๑
AD๒ ผู้นำคุ้ม ชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ขยายผลโครงการร้อย
ใจรัก รวมประมาณ ๑๒๐ คน เข้าร่วมสร้างความเข้าใจให้กับ
ชาวบ้าน ว่าชาวบ้านต้องออกแรง ไม่มีเงินค่าจ้าง แต่ทาง
โครงการจะสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้ และมีการแสดงความ
คิดเห็นจากชาวบ้านเพื่อจัดทำโครงการเร่งด่วน ซึ่งส่วนใหญ่ได้
ให้ความเห็นว่าการใช้พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์) เพื่อ
ลดค่าใช้จ่ายค่าไฟฟ้าลง หลังจากนั้นได้ลงพื้นที่สำรวจจุดที่จะ
ดำเนินการติดตั้งโซลาร์เซลล์และเจาะบาดาลของทั้งหมู่ที่ ๓
และหมู่ที่ ๑๒ พบว่า หมู่ที่ ๑๒ มีระบบน้ำบาดาลที่ใช้ไฟฟ้า
และมีราคาต่อหน่วยสูง จึงต้องการโซลาร์เซลล์เพื่อสูบน้ำ
บาดาล เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย และการวางระบบท่อหลักเพื่อ
กระจายน้ำ ส่วนหมู่ที่ ๓ มีระบบน้ำบาดาลเก่าที่ชำรุด จึงมี
ความต้องการเจาะน้ำบาดาลใหม่ ลึกประมาณ ๙๗ เมตร (ช่าง
อบต.ให้คำแนะนำว่าขุดเจาะใหม่คุ้มกว่า) และใช้โซลาร์เซลล์
ในการสูบน้ำ

สรุปการดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ดังนี้

๑) บ้านฮวกหมู่ที่ ๑๒ ใช้พลังงานทดแทน
(โซลาร์เซลล์) ทดแทนการใช้ไฟฟ้าเพื่อการสูบน้ำบาดาล
พร้อมวางระบบท่อหลัก

๒) บ้านฮวก หมู่ที่ ๓ เจาะน้ำบาดาล และใช้
พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์) เพื่อสูบน้ำบาดาล

โครงการร้อยใจรักษ์ ทั้งหมด ๒๙ คน มาถึงจุดนัดหมาย เพื่อ ประเมินสภาพปัญหาของหมู่บ้าน โดยแกนนำได้ร่วมพูดคุย และตกลงร่วมกันไปเดินกายภาพ เพื่อสำรวจแหล่งน้ำ พื้นที่ การเกษตร ฝายห้วยไร่ อ่างบ้านสา แหล่งน้ำประปาบ้านหลาย เดิม (ฝายแต) บวกกุด หนองประปา

จากการลงพื้นที่ในวันนี้ พ่อกำนัน จึงนำสรุปผลการ เดินกายภาพ โดยใช้แผนภาพวิเคราะห์ชุมชน (เมื่อวาน) มา ประกอบ และสรุปโครงการ (Quick Win) ที่จะทำจากปัญหา ประปาหมู่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำมีกลิ่น ส่งไม่ถึงครัวเรือน ทำให้มีคนใช้น้ำน้อย เนื่องจากไม่ยอมใช้น้ำ เพราะมีกลิ่นคาว

นอกจากนี้ยังพบว่า ประปาหมู่บ้านขาดการดูแลรักษา ผู้ดูแลไม่มีองค์ความรู้ จึงสรุปโครงการเร่งด่วน (Quick Win) ที่จะดำเนินการ คือ การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน โดยกำหนดเป็นประเด็นแก้ไขปัญหาเป็น ๒ ประเด็น คือ

๑. ประเด็นแก้ไขปัญหาเร่งด่วน (ททท) เพื่อแก้ไขปัญหากลั่น โดยระดม ล้างระบบ เปลี่ยนทราย การบริหารจัดการ จึงมอบหมายให้ ผช.สมพร และคณะทำงานดำเนินการ โดยมี ผช.ทองสุข ผอ.บ.ม. ๑๐ พ่อหลวงนาง ผอ.บ.ม. ๕ พ่อหลวงพล ผอ.บ.ม. ๑ พ่อหลวงเร็จ ผอ.บ.ม. ๑๑ พ่อหลวงบอย เป็นพี่เลี้ยงกำกับการดำเนินงาน และมีพ่อกำนัน ท่านนายก และ ประธานสภา เป็นผู้อำนวยการทุกขั้นตอน ในการแก้ไขปัญหานี้ จะเริ่มต้นด้วยการเพิ่มองค์ความรู้ด้านน้ำ เกษตร ฯ ต่อ อาจมีส่งตัวแทนเพราะประชุมประจำเดือนกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอกุฉินารายณ์

๒. สรุปประเด็นเสนอเป็นโครงการ Quick Win ที่ทำจะดำเนินการ คือ

๑) งานเจาะ บ่อบาดาลพร้อมระบบใช้งบประมาณของเทศบาลตำบลสบง ซึ่งได้อนุมัติงบประมาณรอไว้แล้ว

๒) งานขยายเขตแนวท่อประปาหลัก (Main) เป็นระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร โดยจะเสนอขอจากโครงการขยายผลร้อยใจรัก

คุณภาพ การจำหน่ายผลผลิต การรับซื้อและคัดคุณภาพ มะม่วงส่งออกพื้นที่โครงการร้อยใจรัก และลักษณะมะม่วงผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์

วันพุธ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

(ภาคเช้า - เที่ยง)

วันที่ ๓ ของจัดการฝึกปฏิบัติจริงด้านการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าและการลำเลียงยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๑๐ มีผู้มาลงทะเบียน ทั้งหมด ๔๗ คน

เริ่มบรรยายโดย นายสมบูรณ์ แสนจันทร์ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกมะม่วง ตำบลห้วยสำมาถ่ายทอดประสบการณ์ตรงให้ผู้เข้าอบรมฟัง ตั้งแต่การเริ่มปลูก การดูแล ปัญหาที่พบในการปลูก การบำรุงผลผลิตให้มี

นายสนธิ อินทะชัย นักวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน บรรยายถึงใจความสำคัญและวิธีการทำเกษตรปราณีต ด้วยการถ่ายทอดความรู้การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มผลผลิตเกษตร ด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจเรื่องความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ตลอดจนการมีความรู้และคุณธรรม มีเป้าหมายให้เกษตรกรสามารถ “อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน” จึงเริ่มต้นด้วยการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ การจัดการพื้นที่ “ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก” ปัจจุบันสังคมเกษตรกรไทยที่เป็นอยู่คือ การลืมนึกถึงเกษตรกรดั้งเดิมของตนเอง เชื่อแนวคิดทุนนิยมมากเกินไป ทำให้เกษตรกรไทยถูกโน้มน้าว

ให้ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีเร่งโต เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สูงขึ้น แต่ขาดคุณภาพ เพราะคาดหวังในผลกำไร โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาส่งผลให้ดิน น้ำ ป่า เสื่อมโทรม เกิดปัญหาสุขภาพทั้งตัวเกษตรกรเองและผู้บริโภค

- ฐานที่ ๑ โคกหนองนาโมเดล
- ฐานที่ ๒ เครื่องกรองน้ำราคาประหยัด
- ฐานที่ ๓ สารชีวภัณฑ์
- ฐานที่ ๔ ฝ่ายเกเบียน

โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมสลับหมุนเวียนไปแต่ละฐาน

(ภาคบ่าย - เย็น)

ในภาคบ่าย เจ้าหน้าที่ชลประทานจังหวัดพะเยา บรรยายถึงเกณฑ์การกำหนดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน การเตรียมข้อมูลเพื่อการพิจารณาโครงการ และรูปแบบการทำงาน of ชลประทาน

หลังจากฟังบรรยายเสร็จเป็นการฝึกปฏิบัติจริงตาม ฐานต่างๆ แบ่งออกเป็น ๔ ฐาน คือ

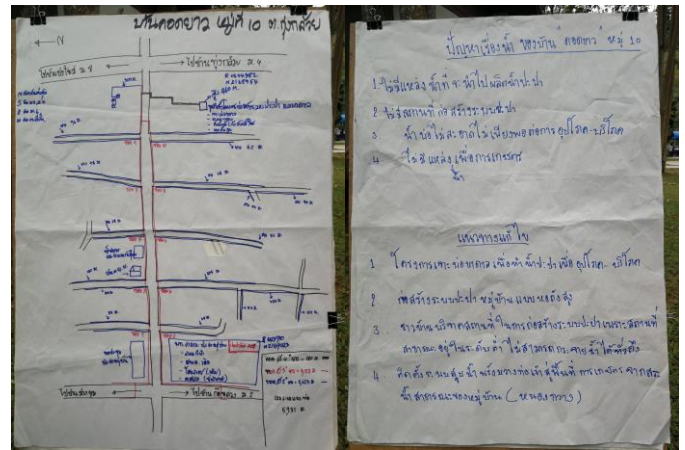

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (ภาคเช้า - เชียง)

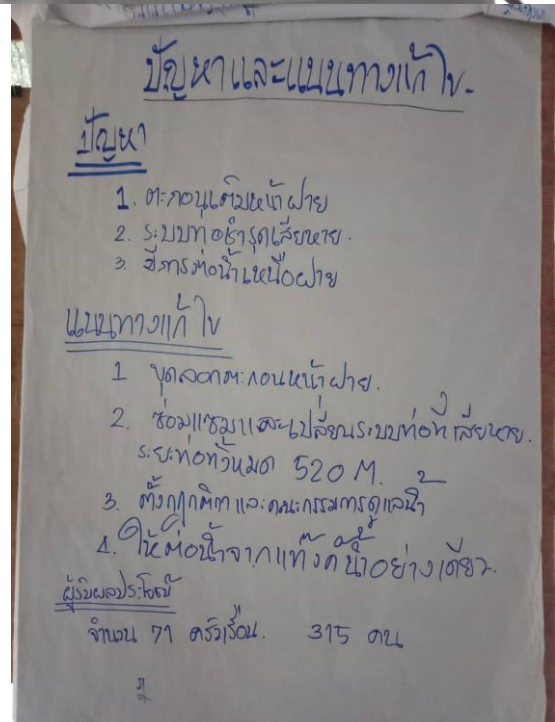
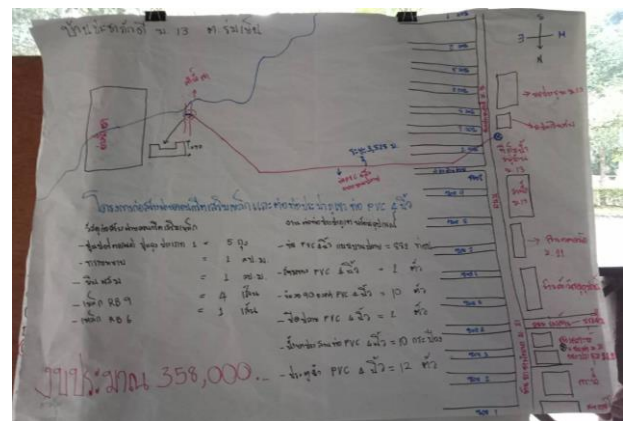
วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม มีผู้มาลงทะเบียน ทั้งหมด 55 คน โดยแบ่งกลุ่มหมู่บ้าน เพื่อแยกไปเขียนแผนที่เดินดิน และสรุปโครงการเร่งด่วนร่วมกันอีกที เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและชัดเจน ซึ่งนำไปสู่การขับเคลื่อนโครงการ จากนั้นนำเสนอถึงข้อสรุปโครงการเร่งด่วน และขั้นตอนการดำเนินการที่วางไว้ของแต่ละหมู่บ้าน

กิจกรรมนี้จึงเป็นการฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาและสรุปโครงการเร่งด่วน Quick Win นำเสนอปัญหาของแต่ละชุมชนและแนวทางการแก้ไข ปัญหาของแต่ละพื้นที่เป้าหมาย สรุปกระบวนการและวางแผนการจัดทำโครงการเร่งด่วน (เตรียมจัดทำข้อเสนอโครงการ/ปร.๔/ปร.๕) โดย เจ้าหน้าที่ อบท. และวางแผนจัดทำกระบวนการประชาคมแต่ละหมู่บ้านเป้าหมาย ๔ อบท ๔ หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านสรุปได้ดังนี้

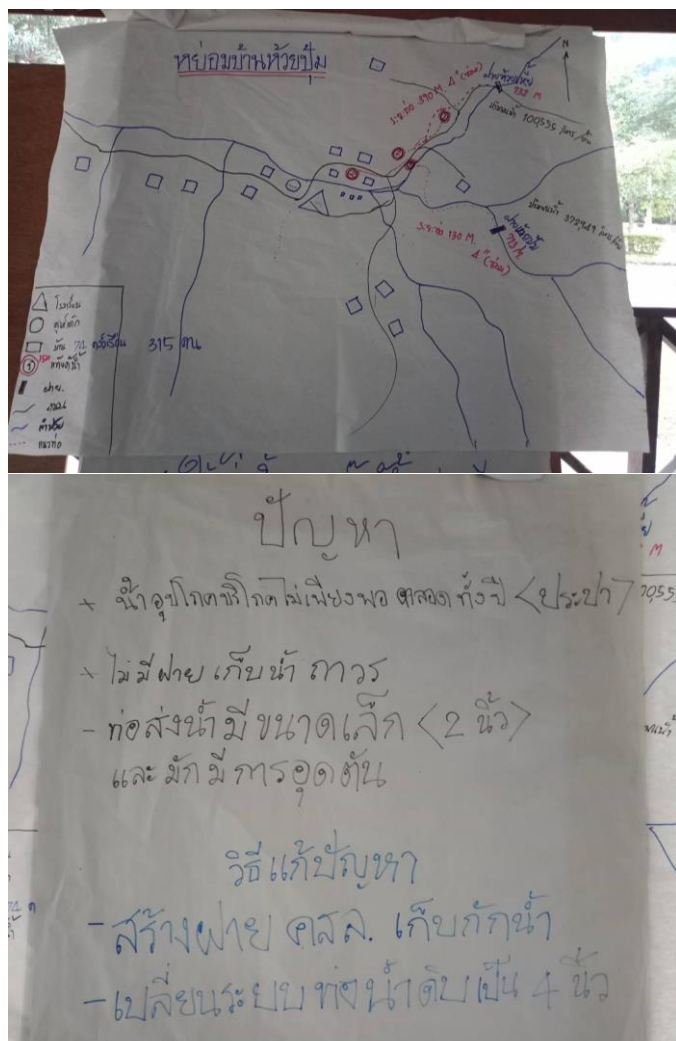
๑. บ้านคอดยาว หมู่ที่ ๘ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกล้วย มีแนวทางพัฒนาเจาะบ่อบาดาล ก่อสร้างประปาหมู่บ้าน ติดตั้งระบบสูบน้ำ พร้อมการวางท่อเข้าพื้นที่

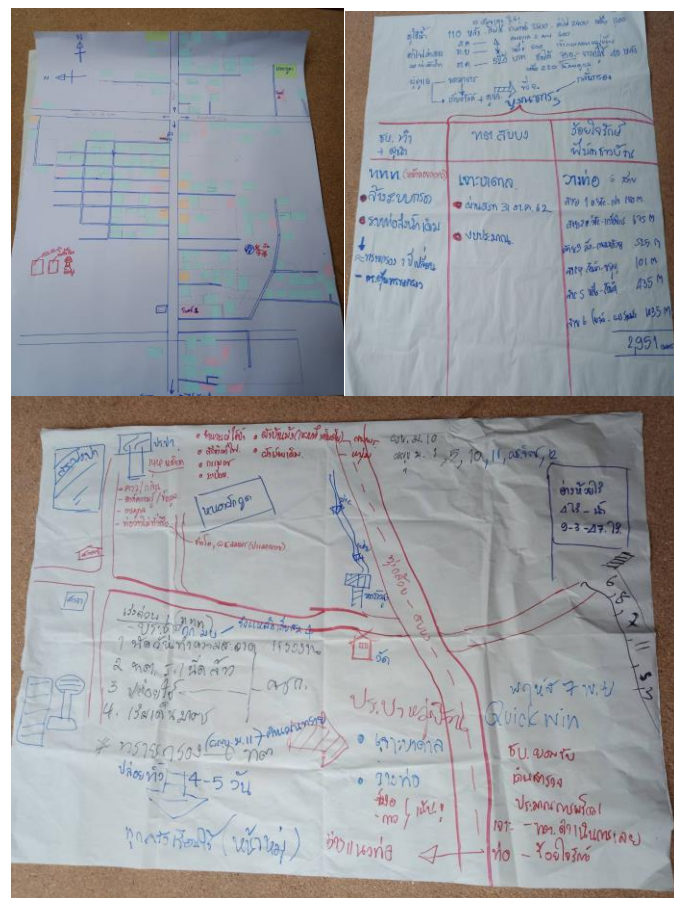
๒. บ้านประชาภักดี หมู่ที่ ๑๓ องค์การบริหารส่วนตำบลร่มเย็น มีแนวทางพัฒนาขุดลอกตะกอนหน้าฝายซ่อมแซมระบบท่อ กำหนดกฎระเบียบการใช้น้ำ ตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำประปาหมู่บ้าน

หม่อมบ้านห้วยปู้ม มีแนวทางพัฒนาร่างกาย คสล. เก็บน้ำ เปลี่ยนระบบท่อน้ำ

ตำบลสบง ซึ่งได้อนุมัติงบประมาณรอไว้แล้ว และงานขยายเขตแนวท่อประปาหลัก (Main) เป็นระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร โดยจะเสนอขอจากโครงการขยายผลร้อยใจรักษ์

(ภาคบ่าย - เย็น)

๓. บ้านฮวก หมู่ที่ ๓ และหมู่ ๑๒ องค์การบริหารส่วนตำบลภูซาง มีแนวทางพัฒนาบ้านฮวกหมู่ที่ ๑๒ ใช้พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์) ทดแทนการใช้ไฟฟ้าเพื่อการสูบน้ำบาดาล พร้อมวางระบบท่อหลัก ตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำของหมู่บ้าน บ้านฮวก หมู่ที่ ๓ เจาะน้ำบาดาล และใช้พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์) เพื่อสูบน้ำบาดาล ตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำของหมู่บ้าน

๔. บ้านหลาย หมู่ที่ ๙ เทศบาลตำบลสบง มีแนวทางพัฒนาประเด็นแก้ไขปัญหาระดับตำบล (ททท) เพื่อแก้ไขปัญหากลั่น โดยระดม ล้างระบบ เปลี่ยนทราย การบริหารจัดการ โครงการ Quick Win ที่ทำจะดำเนินการ คือ งานเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมระบบ ใช้งบประมาณของเทศบาล

ภาคบ่ายของวันนี้ ดำเนินกิจกรรม โดยการบรรยายถึงระเบียบการในพระราชบัญญัติอุทยาน 2562 และมาตรการการใช้ข้อบังคับต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติ ที่เป็นระเบียบใหม่ล่าสุด โดยมี นายบรรทม สมสุวรรณ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูซาง เป็นผู้บรรยาย

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษากฎหมายที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ และรักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว กล่าวขอบคุณทางอุทยานแห่งชาติภูซาง ในการอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการจัดอบรมหลักสูตร ๒ รุ่นที่ ๑๐ และได้ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านพระราชบัญญัติอุทยาน ๒๕๖๒ พร้อมทั้งแนะนำเจ้าหน้าที่ขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ที่รับผิดชอบเขตจังหวัดพะเยาเป็นหลักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมได้รู้จักมากขึ้น เพื่อสะดวกต่อการติดต่อประสานงานกันในการปฏิบัติงานต่อไป

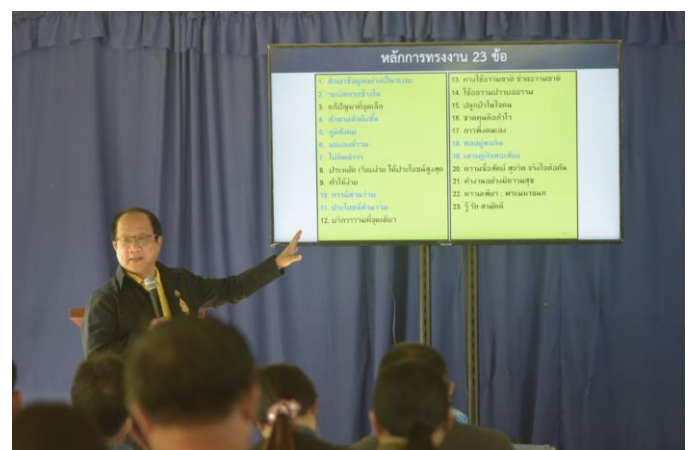

นายอานนท์ ผลบุญ หัวหน้าสำนักงานประสานกิจการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ บรรยายเรื่อง รูปแบบการจัดทำข้อเสนอโครงการ/ปร.๔/ปร.๕ แต่ละ อบท. และการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนและป่าอุทยาน การทำประชาคม การออกแบบประมาณการ ปร.๔ และ ปร.๕

การใช้งบประมาณ อบท. จะเป็นผู้ดูแล โดยเมื่อการอบรมเสร็จสิ้นต้องไปปรับปรุงโครงการให้สมบูรณ์ แล้วรวบรวมฉบับจริงให้อำเภอ เพื่อจะได้มีการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองสิ่งสำคัญ คือ **ความสมบูรณ์ของแบบโครงการ รายละเอียด ปร.๔ และ ๕ ต้องชัดเจน มีแผนการดูแลรักษาร่วมกัน** การขออนุญาตใช้พื้นที่ตาม ม.๑๙ ในการส่งโครงการอาจมีการส่งกลับคืนมาเพื่อแก้ไข เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติและได้รับอนุญาตในการเข้าดำเนินงานในพื้นที่ ทางสถาบันฯ จะดำเนินการส่งมอบวัสดุ อุปกรณ์ต่อไป

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษากฎหมายที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ และรักษาการเลขาธิการมูลนิธิรากแก้ว บรรยายเรื่องของหลักการทรงงาน ๒๓ ข้อ ถ่ายทอดออกมาให้เข้าใจถึงความเชื่อมโยงกับศาสตร์พระราชา หลักการทำงานของ การ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และ ดำรงแม่ฟ้าหลวง เพื่อนำไปสู่การเก็บข้อมูลเศรษฐกิจ-สังคมต่อไป

วันศุกร์ ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (ภาคเช้า - เทียง)

วันสุดท้ายของการอบรม มีผู้ลงทะเบียน ทั้งหมด ๗๓ คน โดยเริ่มต้นกิจกรรม **นายอานนท์ ผลบุญ** กล่าวรายงานสรุปกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ ใน ๔ วัน ที่ผ่านมามีได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง และกล่าวถึง แนวทางการขับเคลื่อนการขยายผลโครงการฯ ของผวจ.พะเยา โดยมี นายอำเภอภูซาง ผกก.สภ.ภูซางฯ ผู้นำท้องถิ่น และผู้เข้าอบรม เข้ารับฟังการกล่าวรายงานสรุป

ใช้ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิสังคมของตนเองได้

ทีมเจ้าหน้าที่ชลประทานจังหวัดพะเยา ชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรมอีกครั้งถึงความคืบหน้าในการทำงานของทางชลประทาน จากนั้นตัวแทนจาก **กรมป่าไม้และอุทยานแห่งชาติภูซาง** กล่าวถึง ทัศนคติในการทำงานและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมแก่ผู้เข้าร่วมอบรม

หลังจากฟังสรุปภาพรวมของการขยายผลโครงการตัวแทนแต่ละหมู่บ้านนำเสนอโครงการ **Quick Win** ตามที่ได้เตรียมข้อมูลไว้ตั้งแต่เริ่มต้นการฝึกปฏิบัติ

นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล ที่ปรึกษาสถาบันฯ ได้เน้นย้ำว่า “ชุมชน หมู่บ้านจะต้องถือว่าโครงการเป็นของตนเอง” โดยมีหลักเกณฑ์ว่า จะทำโครงการต้องประชาคมให้เรียบร้อย เมื่อทำเสร็จแล้ว ต้องมีคนดูแล และจ่ายค่าน้ำ ซึ่งจะต้องคิดต้นทุนก่อน จากนั้นชี้แจงกระบวนการจัดเตรียมโครงการฯ ในการเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการ (ระดับจังหวัด) รวมไปถึงเรื่องการขับเคลื่อนการพัฒนาทางเลือกตามศาสตร์พระราชา เพื่อความยั่งยืน โดยสอดแทรกการแนะนำ และกระบวนการที่ควรจะเป็นเข้าไปในการบรรยาย เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจ เห็นภาพ และนำกลับไป

ปิดการฝึกอบรมฯ หลักสูตรที่ ๒ รุ่นที่ ๑๐

